

TALE

Beskæftigelsesministerens tale til besvarelse af samrådsspørgsmål B til L 187

J.nr. 2011-0002780

ATB

(Det talte ord gælder)

Samrådsspørgsmål B til L 187 Stillet efter ønske fra Arbejdsmarkedsudvalget

”Ministeren bedes redegøre for de bemærkninger justitsministeren og Justitsministeriet har og har haft til lovforslaget i forbindelse med behandlingen af det.”

Svar:

Indledningsvis vil jeg sige, at jeg fuldt ud kan tilslutte mig den beskrivelse, som justitsministeren har redegjort for.

Det er min opfattelse, at der i forbindelse med Justitsministeriets lovtekniske gennemgang af lovforslaget, har været en god og konstruktiv dialog mellem Justitsministeriet og Beskæftigelsesministeriet.

L 187 er et lovforslag som favner flere komplicerede juridiske områder, og det har derfor været en stor hjælp for Beskæftigelsesministeriet at modtage bemærkninger og kommentarer til lovforslaget fra eksperterne i Justitsministeriet.

Beskæftigelsesministeriet har derfor selvfølgelig imødekommet Justitsministeriet på de områder, hvor Justitsministeriet har anbefalet, at der skulle foretages ændringer. Det gælder navnlig lovforslagets forhold til persondataloven og retssikkerhedsloven.

På seneste samråd blev der spurgt ind til hjemmelsforhold i relation til de fremrykkede tilsyn i lufthavnen. Jeg vil derfor

gerne benytte lejligheden ved dette samråd til igen at adressere den problemstilling.

Pensionsstyrelsen (tidligere Arbejdsdirektoratet) har siden slutningen af 90'erne haft et samarbejde med SKAT og politiet. SKAT og politiet har indberettet oplysninger til Pensionsstyrelsen i form af CPR-numre og kopi af den pågældendes pas, såfremt de i forbindelse med udførelsen af deres myndighedsopgave har fået en formodning om, at en person uberettiget har modtaget arbejdsløshedsdagpenge eller uddannelsesydelse under ophold i udlandet.

Når Pensionsstyrelsen modtager en indberetning, undersøger styrelsen med hjemmel i lovens § 88, stk. 1, om der er en formodning om, at pågældende uretmæssigt har modtaget arbejdsløshedsdagpenge eller uddannelsesydelse under ophold i udlandet ved opslag i indkomstregisteret. Pensionsstyrelsen kan slå nødvendige oplysninger om akassemedlemmer op i indkomstregistret, jf. § 90 b i loven.

SKAT og politiet i lufthavnene har på tilsvarende måde indberettet oplysninger til en borgers opholdskommune, såfremt myndighederne i forbindelse med udførelsen af deres myndighedsopgave har fået en formodning om, at en borger uberettiget har modtaget kontanthjælp, starthjælp, ledighedsydelse, særlig ydelse, introduktionsydelse eller sygedagpenge under ophold i udlandet.

Det er hændt, at SKAT og politiet i lufthavnene ved en fejl har sendt en indberetning med oplysninger om en borger, der modtager kontanthjælp, starthjælp, ledighedsydelse, særlig ydelse, introduktionsydelse eller sygedagpenge til Pensionsstyrelsen. I sådanne tilfælde har Pensionsstyrelsen videre sendt materialet til rette myndighed (opholdskommunen), jf. § 7, stk. 2, i forvaltningsloven.

Pensionsstyrelsen har oplyst mig om, at over en periode i slutningen af 00'erne faldt antallet af henvendelse fra SKAT og politiet uden at man kan sige, at der var en umiddelbar logisk forklaring på det.

For at undersøge dette spørgsmål tilrettelagde Pensionsstyrelsen i samarbejde med SKAT og politiet den fremrykkede indsats sidste sommer.

Som det har været fremme tidligere i udvalgsbehandlingen skete det ved, at Pensionsstyrelsen var til stede i Københavns Lufthavn. Her stod Pensionsstyrelsen så at sige "bag" SKAT og politiet og foretog opslag i indkomstregisteret. Pensionsstyrelsen undersøgte - ligesom tidligere - med hjemmel i § 88 i arbejdsløshedsforsikringsloven, om de personer, som politiet og SKAT i forbindelse med deres myndighedsarbejde har fået en formodning om, uberettiget har modtaget dagpenge m.m. under ophold i udlandet, også i indkomstregisteret så ud til at være modtagere af ydelser.

Ved at være tilstede kunne formodninger i nogle sager hurtigt afvises som grundløse, og der er således ikke blevet indberettet unødige sager til Pensionsstyrelsen.

I forbindelse med de fremrykkede undersøgelser viste det sig, at temmelig mange af de sager, hvor politiet eller SKAT havde en formodning om uretmæssigheder drejede sig om bl.a. kontanthjælpsmodtagere. I de tilfælde skal spørgsmålet som bekendt behandles af borgerens opholdskommune.

Pensionsstyrelsen videresendte i forbindelse med det fremrykkede tilsyn materialet til rette myndighed (opholdskommunen). Spørgsmålet om videregivelse af sådanne oplysninger til andre myndigheder er reguleret i de almindelige forvaltningsretlige regler og særligt i persondataloven om myndigheders udveksling af oplysninger

Pensionsstyrelsens tilstedeværelse i lufthavnen er altså en følge af en langvarig praksis på arbejdsløshedsforsikringsområdet. Hjemlen er § 88 i arbejdsløshedsforsikringsloven – tilsyn med medlemmer af en a-kasse.

Hvad angår kontanthjælpsmodtagere, så er det som bekendt ikke muligt på forhånd at se på en person, om han eller hun modtager dagpenge eller kontanthjælp. Det kan Pensionsstyrelsen først se, når der er foretaget opslag i indkomstregistret.

I den forbindelse kan man selvfølgelig stille det spørgsmål, om ikke Pensionsstyrelsen bare kunne have ladet disse sager ligge?

Pensionsstyrelsens klare vurdering var, at et sådant valg har man ikke, jf. § 7 stk. 2 i forvaltningsloven

Det fremrykkede tilsyn viste med alt tydelighed, at der var noget at komme efter, og det viste også, at der i mange tilfælde var tale om modtagere af kontanthjælp mv, der havde fået ydelser med urette under opholdet i udlandet. Det kom bag på Pensionsstyrelsen, at man mødte så mange personer på kontanthjælp.

Baggrunden for, at jeg fremsatte forslaget om den ny § 91 b, var dermed, at det fremrykkede tilsyn har vist, at der var noget at komme efter både i forhold til misbrug af ydelser på a-kasseområdet og det kommunale område.

Det er nærliggende at spørge, når nu det hidtil har kunnet lade sig gøre at gennemføre sådanne tilsyn her, hvorfor er der så behov for at få en ny hjemmel?

Svaret er, at Pensionsstyrelsen får hjemmel til selvstændigt at kunne planlægge og udføre kontrolaktioner og skal dermed ikke ”stå bagved” andre myndigheders formodninger

om uretmæssigheder. Samtidig får Pensionsstyrelsen en selvstændig hjemmel til at indsamle oplysninger om modtagere af kommunale ydelser og videregive disse til den rette opholdskommune til den videre behandling.

Forslaget vil samlet set give Pensionsstyrelsen bedre muligheder for at målrette indsatsen mod uberettiget modtagelse af arbejdsmarkeds- og sociale ydelser og samtidig understøtte en korrekt administration af reglerne.

Jeg vil også gerne benytte denne lejlighed til at komme med bemærkninger til betænkningen fra Arbejdsmarkedsudvalget.

Når jeg ikke ønskede at udlevere Justitsministeriets bemærkninger fra det lovforberedende arbejde, så skyldes det en helt generel praksis, som er helt uafhængig af dette lovforslag. Ministerier udleverer almindeligvis ikke materiale fra det lovforberedende arbejde.

Beskæftigelsesministeriet har som jeg også nævnte tidligere selvfølgelig imødekommet Justitsministeriet på de områder, hvor Justitsministeriet har anbefalet, at der skulle foretages ændringer.

Det fremgik også meget tydeligt af justitsministerens tale.

Også andre er kommet med anbefalinger, der er blevet fuldt.

Det er rigtigt at Jens Møller, der er direktør hos Ombudsmanden, i forbindelse med Arbejdsmarkedsudvalgets høring den 16. maj pegede på, at der var en formel mangel i det fremsatte lovforslag omkring § 91 b. Det var ikke skrevet ind, at det tvangsindgreb, som det er at tage en fotokopi af en borgers pas og rejsedokumenter, kunne foretages "uden retskendelse".

Ifølge ordlyden ville det derfor kræve en retskendelse, hver gang man ønskede at tage en kopi. Og det kunne give en utilsigtet effekt i form af indhentelse af ganske mange retskendelser.

Jens Møller understregede samtidig, at det var en teknikalitet, og at muligheden for at afvige kravet om retskendelse i forbindelse med administrative kontroller er ganske udbredt – i øjeblikket er ”uden retskendelse” skrevet ind i omkring 200 særlove.

Jeg har derfor straks stillet et ændringsforslag, der retter op på dette.

Endelig vil jeg nævne, som det også fremgår af min besvarelse af spørgsmål 38, at jeg ikke ville have fremsat lovforslaget, hvis den lovtekniske gennemgang i Justitsministeriet ikke havde vist, at lovforslaget respekterer beskyttelsen af privatlivet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, i EU's konvention om elektronisk databehandling, i EU's databeskyttelsesdirektiv og i de nationale regler om borgernes beskyttelse ved administrative indgreb og reglerne om håndtering af persondata.